

Relikviář sv. Pavlíny

Relikviáře sv. Pavlíny, Vídeň / Olomouc, Kryštof Šimšický, 1639–1640, 1652, po 1786, RKF sv. Václava Olomouc.

Pro lebku světice nechal v letech 1639–1640 vídeňský biskup a dříve olomoucký sufragán Filip Bedřich, hrabě Breuner zhotovit nákladný relikviář – prosklené ostensorium z ebenového dřeva, zdobené stříbrem, ve tvaru polygonální centrální architektury zaklenuté kupolí. Schránka a její stříbrná výzdoba však prošla v průběhu staletí hned několika úpravami. Ta první a nejzásadnější se uskutečnila velmi záhy. V době švédské okupace města v letech 1642–1650 byl relikviář v obavě před drancováním v jezuitské koleji zakopán do země. Dřevěné i stříbrné části prý tehdy tak utrpěly, že v roce 1652 musela být zhotovena nová schránka. Nešlo však o zcela nový relikviář, ale rekonstrukci původního. Zatímco dřevěný korpus byl zcela nahrazen novým, část stříbrné výzdoby byla opětovně použita a doplněna. Jde především o kupoli ostensoria se soškou světice, která je značená olomouckým cechovním puncem a mistrovskou značnou zlatníka Kryštofa Šimšického.

Bartholomäus Kilian podle Antonína Lublinského, Univerzitní teze Antonína Mitzkyho, 1681, Stuttgart, Staatsgalerie, Graphische Sammlung.

Relikviář prošel v průběhu času dalšími většími či menšími úpravami i změnou umístění. Jeho současná podoba pochází až z doby po roce 1786, kdy byly ostatky sv. Pavlíny přeneseny ze zrušeného jezuitského kostela do olomoucké katedrály. Při této příležitosti byl učiněn nejen podrobný soupis relikvií, ale také všech schránek a darovaných šperků. Tomuto dobovému popisu odpovídá i zobrazení relikviáře na tezi olomouckého měšťana Antonína Mitzkyho.

Lebka sv. Pavlíny v montáži s korunou a svatozáří, Olomouc, Jan Kašpar Müller, 1715, RKF sv. Václava Olomouc.

V době poslední morové epidemie, která postihla Olomouc v letech 1715–1716, byla pro lebku světice vytvořena nová koruna se svatozáří ze stříbra vytepaná a pozlacená olomouckým zlatníkem Janem Kašparem Müllerem. Na textilní montáži jsou zavěšena šperková ex vota dochovaná ze 17. a 18. století.

Truhlice s ostatky sv. Pavlíny, Olomouc, 1726, RKF sv. Václava Olomouc.

V roce 1726 byly zhotoveny dvě menší ostatkové truhlice, které byly svou povrchovou úpravou a výzdobou přizpůsobeny staršímu relikviáři.

Sestava relikviářů sv. Pavlíny v barokní oltářní skříni, Olomouc, Jiří Antonín Heinz a Šimon Perner, 1729, RKF sv. Václava Olomouc.

V souvislosti s barokním vybavováním interiéru nového jezuitského kostela došlo k úpravě umístění relikviářů v kapli sv. Pavlíny. Roku 1729 byla pro tzv. Breunerův relikviář a dvojici novějších relikviářových tumb zhotovena bohatě zdobená vitrína, jejíž autorství starší literatura spojuje jezuitským koadjutorem a truhlářem Šimonem Pernerem. Sochařská výzdoba skříně s postavami andělů ve funkci kariatid i pokročilým ornamentálním dekorem však svědčí o účasti zkušenějšího řezbáře, kterým by dle stylových analogií mohl být v Olomouci v této době činný sochař Jiří Antonín Heinz.